

Film in filmska vzgoja: seznam priporočene literature

Priporočamo branje del o osnovah filmskega mišljenja in o filmski vzgoji.

Še posebej izpostavljamo:

- Bergala, Alain: *Vzgoja za film: razprava o poučevanju filma v šolah in drugih okoljih*. Ljubljana: Društvo za širjenje filmske kulture Kino!, Membrana, 2016.
- Borčič, Mirjana: *Odstiranje pogleda – Spomini, izkušnje, spoznanja*. Ljubljana: Javni zavod Kinodvor, 2014.
- Krajnc, Maja, Saksida, Kolja (ur.): *Animirajmo! Priročnik za animirani film v vrtcih in šolah*. Ljubljana: Zavod RS za Šolstvo, 2016. Dostopno na: <https://www.zrss.si/digitalnknjiznica/animirajmo/files/assets/basic-html/index.html#1>.
- *Refleksija programa Kinobalon*. Dostopno na: <https://www.kinodvor.org/wp-content/uploads/2017/09/Razvoj-programa-Kinobalon-Kinodvor.pdf>.

Filmska vzgoja

Monografije

- Borčič, Mirjana: *Filmska vzgoja na Slovenskem: spominjanja in pričevanja 1955–1980*. Ljubljana: UMco, 2007.
- Borčič, Mirjana: *Z glavo ob zid: filmska vzgoja včeraj – za danes in jutri*. Ljubljana: Infomedia 3 filming, 1996.
- Borčič, Mirjana in Gobec, Dora: *Program filmske in televizijske vzgoje*. Ljubljana: Pedagoški inštitut: Državna založba Slovenije, 1988.
- Borčič, Mirjana: *Uresničevanje filmske vzgoje v osnovni šoli*. Ljubljana: Dopisna delavska univerza Univerzum, 1984.
- Borderie, R. La, idr.: *Oblike in metode filmske in televizijske vzgoje*. Ljubljana: Dopisna filmska in TV šola, DDU Univerzum, 1978.
- Čok, Radovan: *Kako ujeti gibljive podobe*. Ljubljana: UMco, 2014.
- Gradišnik, Branko (prev.): *Poglej si z novimi očmi!. Vodnik za poučevanje tri- do enajstletnih otrok o filmu in televiziji, namenjen vzgojiteljem, učiteljem in staršem*. Ljubljana: UMco, 2006.
- Koblewska, Janina: *Otrok in film*. Ljubljana: Prosvetni servis, 1964.
- Musek, Vitko: *Organizacija – oblike – metode dela*. Ljubljana: Sosvet za filmsko vzgojo Sveta Zveze Svobod in prosvetnih društev, 1961.
- Musek, Vitko in Golli, Danica: *Otrok in film. Moj šolar*. Ljubljana: Izobraževalni center pri Svetu Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije, 1959.
- Parry, Becky: *Children, film and literacy*. Hampshire: Palgrave Macmillan, 2013.
- Peters, J. M. L.: *Filmska vzgoja*. Ljubljana: Prosvetni servis, 1965.
- Vrabc, Miroslav, Težak, Stjepko in Borčič, Mirjana: *Metode filmske vzgoje*. Ljubljana: Univerzum, 1978.

Praktični priročniki

- Borčič, Mirjana: *Umetnostna vzgoja. Osnove filmske umetnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987.

- Bosnič, Tamara: *Film v razredu*. Ljubljana: Gimnazija Bežigrad, 2012.
- Brunej, Mia, Žibert, Matej: *Video za začetnike 1: Osnove snemanja in montaže*. Brežice: Založba Primus, 2016.
- Brunej, Mia, Žibert, Matej: *Video za začetnike 2: Različni formati videa*. Brežice: Založba Primus, 2017.
- Dovniković, Borivoj, Bordo: *Šola risanega filma*. Ljubljana: Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta in Društvo za širjenje filmske kulture KINO!, 2008.
- Figgis, Mike: *Kako narediti film z digitalno tehnologijo: priročnik za filmske zanesenjake*. Ljubljana, UMco, Slovenska kinoteka, 2008.
- Grove, Elliot: *130 projektov za uvod v snemanje filmov*. Ljubljana: UMco, Slovenska kinoteka, 2010.
- Krajnc, Maja: *Osnove filmske ustvarjalnosti: izobraževalno gradivo za srednje šole*. Ljubljana: Slovenska kinoteka, 2012.
- Luksuz produkcija – spletni priročnik za dokumentariste *Naj se vidi*. Dostopno na: <http://www.filmska-sola.si/>
- Rački, Tone: *Z video kamero v roki: priročnik za ljubiteljske snemalce*. Ljubljana: Irida, 2002.
- Sajko, Mako, Rački, Tone: *Filmska ustvarjalnost mladih: Napotki za delo*. Dopisna filmska in tv šola, DDU Univerzum Ljubljana, 1977.

Članki in drugi prispevki

- Tematska številka revije *Kino!*, posvečena mladinskemu filmu in teoriji filmske vzgoje: *Kino! št. 25–26*. Ljubljana: Društvo za širjenje filmske kulture KINO!, 2015.
- Slatinšek, Petra: *Priročnik za gledanje kakovostnih filmov za otroke in mlade*. V: *Ekvilibristika branja. Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2013*. Ljubljana: Mestna knjižnica Ljubljana, 2013. Dostopno na: https://issuu.com/knjiznicaLjubljana/docs/ekvilibristika_branja_2013_a9ff4650107843.
- Kelbl, Barbara: *Gibljive slike – postani režiser*. Ljubljana: Mladinska knjiga, revija PIL, letnik 65, št. 1, september 2012. Dostopno na: http://arhiv.veselasola.net/veselasola.net/portal/ucne_poti/pil-film-20121008/index#state=1.
- Repše, Hana: *Zbornik Slon. Zbornik o vzgoji in izobraževanju na področju animiranega filma*. Ljubljana: Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta in Javni zavod Kinodvor, 2009. Dostopno na: http://slon.animateka.si/press/pedagoska_gradiva/Zbornik_Slon_2009.pdf.
- Peštaj, Martina in Slatinšek, Petra: *Filmska vzgoja*. V: *Kultura in umetnost v izobraževanju – popotnica 21. stoletja*. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2008. Dostopno na: http://www.kulturnibazar.si/data/dokumenti/KulturaUmetnostIzobrazevanje_popotnica.pdf.
- Bahtin, Nikolaj: *Otroški kino*. Ljubljana: Ljubljanski zvon, 1936. Dostopno na: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-HW2O9DF1/b9f878b1-3869-4ec9-9e25-770a3aa6f508/PDF>.

Konference, poročila in drugo

- *Kinobalon – MOL generacije. Poročilo ob desetletnici izvajanja programa filmske vzgoje v Mestni občini Ljubljana, 2009–2019.* Dostopno na: <https://www.kinodvor.org/wp-content/uploads/2019/06/Kinobalon-MOL-generacije-evalvacija-2009-2019.pdf>.
- *2. mednarodna konferenca o filmski vzgoji 2018 – povzetek konference in posnetki predavanj.* Dostopno na: https://www.kinodvor.org/wp-content/uploads/2018/05/2_mednarodna-konferenca-o-filmski-vzgoji_povzetek.pdf.
- *Filmska vzgoja v kinu – povzetek 1. mednarodne konference 2014.* Dostopno na: https://www.kinodvor.org/wp-content/uploads/2017/10/Konferenca_Filmska-vzgoja-arhiv.pdf.
- *Nacionalni filmsko-vzgojni program v Art kino mreži Slovenije. Končno poročilo s priporočili za razvoj nacionalnega programa filmske vzgoje v prihodnje 2015.* Dostopno na: <http://artkinomreza.si/wp-content/uploads/2015/11/Kon%C4%8Dno-poro%C4%8Dilo-NFVP-s-priporo%C4%8Dili-razvoja.pdf>.

Filmska teorija in zgodovina filma

- Bazin, André: *Kaj je film?*. Ljubljana: Društvo za širjenje filmske kulture KINO!, 2010.
- Bordwell, David: *Pripoved v igranem filmu.* Ljubljana, UMco, Slovenska kinoteka, 2012.
- Bordwell, David, Thompson, Kristin: *Zgodovina filma.* Ljubljana: UMco in Slovenska kinoteka, 2009.
- Cook, Pam: *Knjiga o filmu.* Ljubljana: UMco in Slovenska kinoteka, 2007.
- Elsaesser, Thomas in Hagener, Malte: *Teorija filma: uvod skozi čute.* Ljubljana, Slovenska kinoteka, 2015.
- Furlan, Silvan, idr.: *Filmografija slovenskih celovečernih filmov 1931–2010.* Ljubljana: UMco in Slovenska kinoteka, 2011.
- Gianetti, Louis: *Razumeti film.* Ljubljana: UMco in Slovenska kinoteka, 2009.
- Jovanović, Jovan: *Uvod v filmsko mišljenje.* Ljubljana: UMco in JSKD, 2008.
- Kavčič, Bojan in Vrdlovec, Zdenko: *Filmski leksikon.* Ljubljana, Modrijan, 1999.
- Kracauer, Siegfried: *Filmska čitanka.* Ljubljana: Slovenska kinoteka, 2017.
- Reichenberg, Mitja: *Poslušajmo filme: filmska glasba skozi žanre in druge svetove.* Ljubljana, UMco, 2013.
- Ljubić, Milan: *Filmska izrazna sredstva.* Ljubljana: Univerzum, 1983.
- Pelko, Stojan: *Filmski pojmovnik za mlade.* Maribor: založba Aristej, 2005.
- Robar Dorin, Filip: *Resničnost in resnica v dokumentarnem filmu.* Ljubljana: UMco in Slovenska kinoteka, 2008.
- Rudolf, Matevž: *Ko beseda podoba najde: slovenska literatura in film v teoriji in praksi.* Ljubljana: UMco, Slovenska kinoteka, 2013.
- Stanković, Peter: *Zgodovina slovenskega celovečernega igranega filma 1, Slovenski klasični film (1931-1988).* Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2013.
- Šprah, Andrej: *Prizorišče odpora: sodobni dokumentarni film in zagate postdokumentarne kulture.* Ljubljana: Društvo za širjenje filmske kulture KINO!, 2010.

- Šprah, Andrej: *Neuklonljivost vizije: politični dokumentarni film po drugi svetovni vojni*. Ljubljana: Slovenska kinoteka, 2013.
- Štefančič, Marcel, jr.: *Slovenski film 2.0: kritična enciklopedija slovenskega celovečernega filma 1991-2016*. Ljubljana: UMco, 2016.
- Thompson, Kristin in Bordwell, David: *Svetovna zgodovina filma: tretja izdaja*. Ljubljana: UMco, Slovenska kinoteka, 2009.
- Vrdlovec, Zdenko: *Zgodovina filma na Slovenskem 1896–2011*. Ljubljana: UMco, 2013.
- Zorman, Barbara: *Sence besede: filmske priredbe slovenske literature: (1948-1979)*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 2009.
- Žun, Klemen: *Kino zemljevid. Zemljevid ljubljanskih kino prizorišč*. Ljubljana: Javni zavod Kinodvor, 2014.

Priporočamo tudi branje revije **KINO!** (www.e-kino.si), posebej sekcije, posvečene filmski vzgoji, in revije **Ekran** (www.ekran.si) ter ostalih publikacij založnikov **Slovenska kinoteka** in **UMco**.

***Domači spletni portali, posvečeni filmu in filmski vzgoji:**

- *Šola filma* - spletna stran, namenjena pedagogom, ki se zanimajo za filmsko vzgojo, del projektov Filmska osnovna šola (AKMS) in Razumevanje filma (Slovenska kinoteka): <http://www.solafilma.si>.
- *Baza slovenskih filmov* – najobsežnejša prosto dostopna baza podatkov, slikovnega, pisnega in video gradiva o slovenskih filmih: <https://bsf.si/sl/>.
- *Mad About Film (MAF)* - spletna revija, ki izhaja enkrat mesečno z intervjuji, prispevki in mentorski priročniki, ustvarjeni z namenom predstavitve filmskega sveta in filmskih vsebin na poljuden način: <http://madaboutfilm.si/>.
- *Kino otok* – filmska vzgoja: <http://www.isolacinema.org/sl/filmska-vzgoja/>.

****Domači filmski podcasti:**

- *Temna zvezda* – mesečna polurna oddaja na Radiu Študent, ki se posveča filmu, njegovi zgodovini in teoriji: <https://radiostudent.si/kultura/temna-zvezda>.
- *FilmFlow* – film in popularna kultura: <https://www.filmflow.si/>.

***Spletni portali v tujini, posvečeni filmski vzgoji:**

- *ECFA – European Children's Film Association*, ki vsako četrletje izda revijo, ki predstavlja aktualno produkcijo otroškega in mladinskega filma in obfilmskega dogajanja: <https://www.ecfaweb.org/ecfa-journal-1-2020/#more-3888>.
- *Moving Cinema* – metodologije, strategije in orodja za približevanje evropskega filma otrokom in mladim: <http://movingcinema.eu/>.
- *Framework for Film Education* – o stanju filmske vzgoje v mednarodnem prostoru, pristopih in metodah ter polemikah lahko preberete tudi v kontekstu

evropskega projekta, v katerem sodeluje tudi Slovenija:

<https://www.bfi.org.uk/screening-literacy-film-education-europe>.

- *Le Cinéma: cent and de jeunesse* – gradivo v pomoč pri uvajanju filma v razred in pri pripravljanju pedagoških gradiv za različne starostne skupine predstavlja tudi Francoska kinoteka s projektom: <https://www.cinematheque.fr/cinema100ansdejeunesse/en/resources/all-the-questions.html>; dostopno v angleščini in francoščini.
- *Into Film*: britanska filmsko-vzgojna platforma, za dostop do gradiv potrebna registracija: <https://www.intofilm.org/>.
- *BFI Screenonline* (Velika Britanija): <http://www.screenonline.org.uk/film/index.html>.
- *Film Education* (Velika Britanija): <http://www.filmeducation.org/>.
- *Media Education* (Velika Britanija): <http://www.mediaed.org.uk/>.
- *ICO – Independent Cinema Office* (Velika Britanija): <http://www.independentcinemaoffice.org.uk/>.
- *Filmmuseum* (Avstrija): https://www.filmmuseum.at/forschung_vermittlung/vermittlung/schule_kind er_jugendliche/vermittlung_online.
- *Institut für Kino und Filmkultur* (Nemčija): <http://www.film-kultur.de/>.
- *Filmernst* (Nemčija): <http://www.filmernst.de/Willkommen.html>.
- *Les enfants de cinéma* (Francija): <http://www.enfants-de-cinema.com/>.
- *Filmeducatie* (Nizozemska): <http://www.filmeducatie.nl/>.